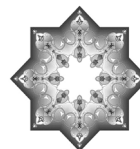

نقش راهبردی مدیریت ریسک بر تعامل بین کارایی، عملکرد و سلامت مالی بانکها

صفحات ۷۱ تا ۹۴

دریافت: ۹۸/۰۹/۲۰

پذیرش: ۹۹/۰۲/۰۲

سیدمرتضی موسوی^۱

عسگر پاک مرام^۲

جمال بحری ثالث^۳

حسن قالیباف اصل^۴

DOR: 20.1001.1.22285067.1400.27.81.3.4

نوع مقاله: پژوهشی

چکیده

همه سازمانها در رسیدن به اهداف از پیش تعیین شده با ریسک مواجه می‌شوند، اما در صورت درک و برخورداری از مدیریت راهبردی ریسک، آن ریسک می‌تواند به مزیت رقابتی تبدیل شود. بانکها به‌عنوان مهم‌ترین نهادهای فعال در بازارهای پولی و مالی، نقش به‌سزایی در رشد و پیشرفت کشورها دارند. به دلیل این نقش اساسی و جلوگیری از هدر رفت منابع مالی، بررسی کارایی بانکها از جایگاه ویژه‌ای برخوردار است. به دلیل این اهمیت، نهادهای نظارتی ملی و بین‌المللی با تحمیل محدودیت‌هایی سعی دارند تا از افزایش ریسک پرتفوی بانکها جلوگیری نمایند، از طرفی اعمال این محدودیت ممکن است با کاهش اختیارات بانکها در سرمایه‌گذاری و وام‌دهی، باعث تضعیف عملکرد بانکها شود؛ بنابراین هدف اصلی پژوهش حاضر، با پیروی از پژوهش لو و همکاران (۲۰۱۸) و بیانیه سوم کمیته بال (۲۰۱۴) بررسی تأثیر مدیریت راهبردی ریسک (تعیین انبار و اشتباهی ریسک، تدوین و اجرای استراتژی ریسک، ارزیابی داخلی، برنامه‌ریزی و آزمون بحران، گزارش دهی و شفافیت) بر تعامل بین کارایی، عملکرد و سلامت مالی صنعت بانکداری ایران پرداخته شده است. جامعه آماری این پژوهش، مدیران ستادی و شعب صنعت بانکداری ایران است و برای گردآوری داده‌ها از پرسش‌نامه استاندارد استفاده شده که پس از آزمون‌های پایایی و روایی داده‌های نمونه، بر اساس رویکرد مدل یابی ساختاری ۱ تحلیل گردیده‌اند. نتایج پژوهش نشان داد که گزارش دهی و شفافیت بر تعامل بین کارایی، عملکرد و سلامت مالی بانکها تأثیر معناداری دارد. همچنین تأثیر معنادار ارزیابی داخلی، برنامه‌ریزی و آزمون بحران بر تعامل بین عملکرد و سلامت مالی بانکها نیز مشاهده گردید.

واژگان کلیدی: مدیریت راهبردی ریسک، کارایی و عملکرد بانک، سلامت مالی، مدل یابی ساختاری.

m_mortaza33@yahoo.com

pakmaram@bonabiau.ac.ir

bahrsls.j@gmail.com

ghalibafasl@yahoo.com

۱- دانشجوی دکتری گروه حسابداری، واحد بناب، دانشگاه آزاد اسلامی، بناب، ایران؛

۲- دانشیار گروه حسابداری، واحد بناب، دانشگاه آزاد اسلامی، بناب، ایران؛ (نویسنده مسئول)

۳- استادیار گروه حسابداری، واحد ارومیه، دانشگاه آزاد اسلامی، ارومیه، ایران؛

۴- دانشیار گروه مدیریت مالی، دانشگاه الزهراء، تهران، ایران؛

۱- بیان مسأله

بحران‌های اخیر بانکی بین‌المللی نشان داد که حتی بانک‌هایی که به‌عنوان بانک کارآمد طبقه‌بندی شده بودند، از جمله سیتی‌گروپ و مریل‌لینچ^۱ با مشکلات جدی روبه‌رو شدند. این موضوع به این معنا است که باید در مفهوم ارزیابی عملکرد بانک‌ها تجدیدنظر شود. یکی از نقاط مشترک روش‌های ارزیابی عملکرد در گذشته این بود که همه آن‌ها تنها به یک دیدگاه محدود بودند و کارایی را از منظر یکی از ذینفعان موردبررسی قرار می‌دادند و ادراک یا دیدگاه سایر گروه‌های ذینفع در مؤسسه مالی را نادیده می‌گرفتند. تمام گروه‌های ذینفع بانک‌ها باید در فرایند ارزیابی عملکرد بانک مشارکت داشته باشند و به‌عبارت‌دیگر یک بانک کارا باید انتظارات همه گروه‌های ذینفع را ملاحظه کند و به بیان صریح‌تر، برای سنجش میزان عملکرد یک بانک، لازم است میزان رضایتمندی همه گروه‌های ذینفع آن ارزیابی شود. یک بانک کارا بانکی است که به سطح معینی از رضایت کلی برای همه افراد و گروه‌های ذینفع خود دست یابد (تقی‌نجاج و همکاران، ۱۳۹۷). امروزه سازمان‌ها و شرکت‌ها به‌طور وسیعی در ابعاد مختلف تغییر کرده‌اند و محیط تجاری نیز دائماً با پیشرفت‌های فناوری در حال تغییر است؛ اما انواع روش‌های حسابداری با تغییرات همگام نبوده‌اند و به رویه سنتی خود ادامه می‌دهند. یکی از مهم‌ترین اهداف بنگاه‌های اقتصادی، کسب سود در کوتاه‌مدت و افزایش ثروت مالکان در بلندمدت است. این امر با اتخاذ تصمیمات مناسب در فرآیند سرمایه‌گذاری امکان‌پذیر است که رابطه مستقیم با ارزیابی عملکرد بنگاه اقتصادی دارد. ارزیابی عملکرد بنگاه‌ها به‌منظور اطمینان از تخصیص بهینه منابع محدود سهامداران و اعتباردهندگان امری مهم و حیاتی به حساب می‌آید (خشنود و اسفندیاری، ۱۳۹۳).

با توجه به ناکارا بودن اکثر بازارهای پول از جمله بانک‌های ایران، مسئله این پژوهش چگونگی درک میزان کارایی و عملکرد بانک‌های کشور در قبال ابعاد مدیریت راهبردی ریسک بر پایه بیانیه سه کمیته بال‌هست و همچنین با توجه به تحقیقات انجام‌شده در ایران در زمینه مدیریت ریسک، کارایی بانک‌ها و عملکرد بانک‌ها، پژوهش حاضر مؤلفه‌هایی را مورد آزمون قرار داده که در تحقیقات قبلی آزمون نشده است و موارد مشابهی برای آن وجود ندارد. لذا، در این پژوهش تأثیر مدیریت راهبردی ریسک بر کارایی و عملکرد بانک‌ها آشکار

می‌شود؛ بنابراین با توجه به مطالب فوق، این پژوهش در پی پاسخ به این سؤال است که مدیریت راهبردی ریسک چه تأثیری بر کارایی و عملکرد بانک‌های کشور دارد؟ به‌منظور پاسخ به این سؤال، از یک طرف اثر ابعاد مدیریت ریسک بر کارایی بانک‌ها و از طرف دیگر تأثیر ابعاد مدیریت ریسک بر عملکرد بانک‌ها مطالعه می‌شود. لذا، در مطالعه حاضر در حقیقت مفهوم جدیدی از یک بانک کارآمد با عنوان بانک کارا^۲ معرفی می‌شود. از این رو، انتظار می‌رود نتایج پژوهش حاضر بتواند به مدیران، تحلیل‌گران مالی، سرمایه‌گذاران، سپرده‌گذاران و سایر ذی‌نفعان در درک بهتر میزان کارایی و عملکرد بانک‌ها در قبال ابعاد مدیریت ریسک، کمک کرده و آن‌ها را در اتخاذ تصمیم‌های صحیح مالی و سرمایه‌گذاری کمک نماید. این پژوهش با طرح مبانی نظری و پیشینه پژوهش‌های مرتبط با موضوع و همچنین تبیین روش پژوهش و فرضیه‌های برگرفته از مسئله و مبانی نظری پژوهش ادامه یافته و سپس به تشریح نتایج آزمون فرضیه‌ها پرداخته شد و در نهایت نتیجه‌گیری و پیشنهادها بیان می‌شود.

۲. ادبیات پژوهش

۲-۱- ادبیات تجربی

موضوع مدیریت ریسک، کارایی، عملکرد و سلامت مالی بانک‌ها با مطالعات پیشین آغاز گردیده است. با نگاهی به ارتباط بین این متغیرها در پژوهش‌های پیشین، می‌توان مدل جدیدی را مطرح نمود که باعث افزایش کارایی و سلامت مالی بانک‌های کشور گردد. از جمله پژوهش‌های انجام‌شده که در شکل‌گیری روابط بین متغیرهای مورد مطالعه نقش داشتند، می‌توان به پژوهش‌های زیر اشاره نمود:

حیدری و همکاران (۱۳۹۶)، در پژوهشی مدل‌سازی ریسک اعتباری سبد تسهیلات اعتباری بانک با استفاده از مدل‌سازی اکچوئری (مطالعه موردی: بانک رفاه) نتایج به‌دست‌آمده نشان‌دهنده آن است که می‌توان با موفقیت در بانک‌های ایرانی از توابع اکچوئری برای مدل‌سازی ریسک اعتباری و پیش‌بینی و تحلیل موارد نکول استفاده نمود. صفتی و همکاران (۱۳۹۶)، در پژوهشی نشان دادند که بانک‌های دولتی بزرگ و کوچک از مولدترین مقیاس تولید دور هستند به‌استثنای بانک توسعه صادرات که وضعیت خوبی در مقیاس مولد بهینه فنی دارد. از طرف دیگر بانک‌های خصوصی بزرگ و کوچک کاملاً در مقیاس مولد فنی قرار

دارند. تقی نتاج و همکاران (۱۳۹۷)، به بررسی تأثیر کیفیت حاکمیت شرکتی بر عملکرد مالی بانک‌ها با تأکید بر نقش تعدیل‌کنندگی کیفیت افشاء پرداخته‌اند و به این نتیجه دست یافته‌اند که کیفیت حاکمیت شرکتی بر عملکرد مالی بانک‌ها تأثیر مثبت و معنی‌داری دارد.

چانگ و همکاران (۲۰۱۵)^۱، پژوهشی با عنوان حاکمیت شرکتی و تأثیر رقابت در بازار محصول بر ساختار سرمایه انجام دادند. براساس یافته‌های پژوهش، رقابت در بازار محصول باعث ایجاد انگیزه افزایش ثروت سهامداران برای شرکت‌هایی است که دارای ساختار سرمایه ضعیف هستند. همچنین، بین سرعت تعدیل ساختار سرمایه در بین شرکت‌ها تفاوت وجود دارد. سرعت تعدیل در شرکت‌هایی که حاکمیت ضعیف دارند، کندتر است. تنگ و لی (۲۰۱۱)^۲، در مطالعه خود به بررسی تأثیر حاکمیتی رقابت در بازار محصول روی کیفیت افشاء پرداختند، آن‌ها استقلال هیئت‌مدیره، دوگانگی رئیس هیئت‌مدیره و مدیرعامل و اندازه هیئت‌مدیره را به عنوان عوامل مهم ساختار هیئت‌مدیره در نظر گرفتند و به این نتیجه رسیدند که رقابت بازار محصول بر رابطه بین استقلال هیئت‌مدیره و دوگانگی هیئت‌مدیره با کیفیت افشاء تأثیر می‌گذارد، ولی در مورد تأثیر رقابت در بازار و تأثیر آن بر رابطه بین اندازه هیئت‌مدیره و مدیرعامل رابطه‌ای کشف نشد. واساکیس و همکاران^۳ (۲۰۱۵)، در پژوهشی با عنوان کارایی، سرمایه و ریسک صنعت بانکداری به این نتیجه دست یافتند که با افزایش کارایی و سرمایه بانک‌ها، میزان ریسک نقدینگی، ریسک بازار و ریسک عملیاتی بانک‌ها کاهش می‌یابد.

کنوولوا و زارمبو^۴ (۲۰۱۵)، دریافتند که بانک قادر به جمع‌آوری اساس منابع خود چه از طریق جذب سپرده اضافی در نرخ بهره بالاتر و یا با استفاده از یک تحقق فروش دارایی‌های دیگر است. جدای از آن، منبع دیگری از مسائل بالقوه نقدینگی حساسیت بانک به نوسانات در نرخ بهره است. دانگ و همکاران^۵ (۲۰۱۶)، عملکرد بانک‌های چین را براساس کارایی سود و بهای تمام‌شده بررسی نمودند. آن‌ها به این نتیجه رسیدند متغیرهای مانند ساختار مالکیت، اندازه و وضعیت بانک در بورس اوراق بهادار، مهم‌ترین متغیرهای مؤثر بر کارایی و عملکرد بانک‌ها به کار می‌آیند. سکانلا (۲۰۱۶)، بیان می‌کند که ریسک نقدینگی نیازی به پوشش حقوق صاحبان

1 Yaakov Chang & Choo

2 Teng & Li

3 Wasakec & other

4 Konovalova, N., and Zarembo

5 Dong, Y., Firth, M., Hou, W., & Yang, W

سهام ندارد بلکه نیاز به حجم کافی از دارایی نقدینگی و اوراق بهادار نقد دارد. به همین دلیل تنظیم ریسک نقدینگی در بانکداری بر نقدینگی نسبت مبتنی بر محدودیت‌های مالی تمرکز دارد. ژانگ و همکاران^۱ (۲۰۱۷)، به بررسی تأثیر ساختار مالکیت بر عملکرد بانک‌ها پرداخته و به این نتیجه دست یافته‌اند که میزان مالکیت نهادی موجب تقویت عملکرد بانک‌ها می‌شود. بیتار و همکاران^۲ (۲۰۱۸)، در پژوهشی به این نتیجه دست یافتند که نرخ سرمایه بانک‌ها بر ریسک و کارایی بانک‌ها تأثیر مثبت و معنی‌داری دارد و همچنین با افزایش نرخ سرمایه بانک‌ها، میزان سودآوری بانک‌ها نیز افزایش می‌یابد. مززی^۳ (۲۰۱۸)، در پژوهشی به این نتیجه دست یافتند که مکانیزم‌های حاکمیت شرکتی موجب افزایش کارایی نظام بانکی می‌شود. لاسود^۴ (۲۰۱۸)، به این نتیجه دست یافتند که مکانیزم‌های حاکمیت شرکتی موجب افزایش پایداری مالی بانک‌های اسلامی می‌شود. المالک‌اوی^۵ (۲۰۱۸)، نشان دادند که مکانیزم‌های راهبردی شرکتی تأثیر مثبت و معنی‌داری روی بازده دارایی‌ها و بازده حقوق صاحبان سهام بانک‌ها دارد. ژانگ و همکاران^۶ (۲۰۱۸)، دریافتند که سودآوری، سرمایه و اندازه بانک بر ریسک اعتباری بانک‌ها تأثیر معنی‌داری دارد. لو و همکاران^۷ (۲۰۱۸)، در پژوهشی با عنوان کارایی بانک‌ها در نیوزلند به این نتیجه دست یافتند که اندازه بانک، نرخ بازده حقوق صاحبان سهام، کیفیت دارایی‌ها بر کارایی بانک‌ها عامل مؤثری به شمار می‌آیند. زینب و منسی^۸ (۲۰۱۸)، در پژوهشی با عنوان حاکمیت شرکتی، ریسک و کارایی بانک‌های اسلامی به این نتیجه دست یافتند که مکانیزم‌های حاکمیت شرکتی موجب کاهش ریسک نقدینگی و ریسک عملیاتی بانک‌ها و موجب افزایش کارایی فنی و عملیاتی بانک‌ها می‌شود.

۲-۲- ادبیات نظری

مدیریت راهبردی ریسک

رویه‌ای است که در تعامل با ناطمینانی‌های ناشی از بازارهای مالی، بانک را به سوی اتخاذ

¹ Jang

² Bitar

³ muzezi

⁴ Mongi Lassoued

⁵ Al-Malkawi

⁶ Jang

⁷ lu & other

⁸ Ghada Ben Zeineb, Sami Mensi

استراتژی مناسب سوق می‌دهد (karen، ۲۰۰۵). مدیریت ریسک در بانک‌ها اهمیت زیادی دارد و مقررات نظارتی، به خصوص مقررات بانک مرکزی باید مورد توجه خاص قرار گیرد. تهیه انباره ریسک: قبل از اقدام به تهیه انباره ریسک، می‌بایستی فرآیندها، فعالیت‌ها و زیرفعالیت‌های هر یک از واحدها و شعب بانک توسط خود کارشناسان و مدیریت واحدهای مختلف با همکاری واحد سازمان و روش‌ها به فرمت ساختار فرآیندهای بانکی استاندارد بین‌المللی تهیه، به تأیید رسیده و برای تهیه انباره ریسک در اختیار مدیریت ریسک قرار گیرند. پس از آن، تیم شناسایی و ارزیابی ریسک بانک متشکل از کارشناس واحد مدیریت ریسک، کارشناس واحدهای سازمان (شعب) تحت مطالعه و مدیر واحد مربوطه به شناسایی ریسک‌های اعتباری، بازار، نقدینگی، عملیاتی، شهرت و تمرکز مبادرت کرده و کنترل‌های موجود مرتبط با فرایندها و فعالیت‌های واحدها یا شعب بانک را انجام می‌دهند. سپس ریسک‌ها و کنترل‌های شناسایی شده به تأیید مدیر واحد موردنظر و مدیریت ریسک می‌رسند. از آنجا که مولفه انباره ریسک به دو دسته اساسی و غیر اساسی تقسیم می‌شود، حاصل ضرب شدت و احتمال اهمیت آنها را مشخص می‌سازد. این روش، روش خودارزیابی ریسک‌ها و کنترل‌ها نامیده می‌شود (کمیته نظارت بانکی، ۲۰۱۱).

تعیین اشتهای ریسک: پس از تهیه انباره ریسک که تصویر کلی از وضعیت ریسک‌های بانک ارائه می‌دهد، حدود قابل قبول برای هر یک از ریسک‌ها با توجه به حفظ کفایت سرمایه مطلوب، حفظ کفایت نقدینگی مطلوب و سودآوری تعیین می‌شود که به عنوان اشتهای ریسک شناخته می‌شود. با توجه به اینکه کفایت سرمایه و کفایت نقدینگی در خلاف جهت سودآوری حرکت می‌کنند، تعیین اشتهای ریسک نیازمند تصمیم‌گیری در سطوح مدیریت ارشد بانک است و علاوه بر این هیات‌مدیره باید آن را تصویب و بر پیاده‌سازی آن نظارت نماید (کمیته نظارت بانکی، ۲۰۱۱). تدوین پروسه‌های مورد نیاز برای اجرایی کردن استراتژی ریسک: استراتژی ریسک بانک، یک سند بالادستی برای مدیریت ریسک محسوب می‌شود، به منظور اجرایی کردن استراتژی ریسک، آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های متعددی در زمینه‌های مربوط به ریسک‌های اعتباری، ریسک‌های نقدینگی، ریسک‌های بازار و ریسک‌های عملیاتی تهیه شده و از طریق واحد سازمان و روش‌ها به سایر واحدهای ذی‌ربط ابلاغ شده‌اند. این آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌ها شامل نحوه مدیریت ریسک و کنترل‌ها در خط

اول دفاعی و نحوه نظارت مدیریت ریسک به عنوان خط دوم دفاعی می‌شود (کمیته نظارت بانکی بال^۱، ۲۰۱۱). ارزیابی داخلی کفایت سرمایه و نقدینگی: داشتن پروسه‌های مدون برای ارزیابی داخلی کفایت سرمایه و کفایت نقدینگی و اجرای موثر آنها از طریق نظارت مستقیم هیات‌مدیره، از الزامات مهم استانداردهای جدید بانکداری در سطح بین‌المللی است. روش‌های شناسایی ریسک‌ها، اندازه‌گیری ریسک‌های ذاتی و ریسک‌های باقی مانده پس از اعمال کنترل‌ها و محاسبه سرمایه لازم برای پوشش ریسک‌های باقی مانده در درجه اول اولویت قرار دارند (کمیته نظارت بانکی بال، ۲۰۱۱). برنامه ریزی برای سرمایه و نقدینگی بانک: با توجه به استراتژی کسب‌وکار و استراتژی ریسک، بانک سرمایه مورد نیاز برای داشتن یک نسبت کفایت سرمایه «بسیار خوب»، یعنی حداقل ۱۳ درصد را طبق استاندارد بازل-۳ باید مورد هدف قرار دهد (Zins & Laurent, 2018). آزمون‌های بحران: از الزامات جدید بانکداری در سطح بین‌المللی، قابلیت بانک در تخمین کفایت سرمایه و کفایت نقدینگی در شرایط بحرانی است. برای این منظور بانک باید بتواند انواع سناریوها را برای شرایط بحرانی تعریف کرده و با توجه به افزایش قابل ملاحظه ریسک‌ها در شرایط بحرانی کفایت سرمایه مطلوب را حفظ کند (زینس و لازنت، ۲۰۱۷). گزارش‌دهی و شفافیت: بانک‌ها باید خود را ملزم کنند که علاوه بر الزامات گزارش‌دهی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران منطبق با آخرین استانداردهای گزارش‌دهی و شفافیت بین‌المللی عمل کنند (صدری، ۱۳۸۷). گزارش‌های ریسک بانک‌ها هم باید طبق استانداردهای گزارش‌دهی مالی بین‌المللی^۲ و هم استانداردهای بازل-۳ ارائه شوند (زینس و لازنت، ۲۰۱۷). شفافیت را می‌توان سادگی و سهولت تحلیل معنادار فعالیت‌های شرکت و بنیان‌های اقتصادی آن توسط فرد خارج از شرکت دانست. وجود شفافیت از یک سو به سهامداران خرد اطمینان می‌دهد که همواره اطلاعات قابل اتکا و به‌موقع در خصوص ارزش شرکت دریافت خواهند کرد و سهامداران عمده و مدیران در پی تضييع حقوق آنها نیستند و از سوی دیگر مدیران را برای تلاش در جهت افزایش ارزش شرکت به‌جای پیگیری منافع کوتاه‌مدت شخصی ترغیب کند و در نتیجه می‌تواند از میزان و شدت رسوایی‌های مالی به میزان قابل توجهی بکاهد. اطلاعات شفاف را می‌توان به‌عنوان یکی از ابزارهای ایفای مسئولیت پاسخگویی مدیران دانست. هر قدر توزیع اطلاعات در جوامع بیشتر باشد، امکان تصمیم‌گیری

¹ Basel Committee on Banking Supervision

² IFRS

آگاهانه و پاسخگویی بخش خصوصی و دولتی در مورد چگونگی تحصیل و مصرف منابع بیشتر می‌شود و امکان رشد فساد کاهش می‌یابد (بولو و همکاران، ۱۳۸۹). با وجود اینکه اصطلاح «شفافیت» در سامانه‌های افشای اطلاعات مالی و نیز در استانداردهای حسابداری کاربرد فراوانی دارد، ولی در رابطه با این اصطلاح تعریف مشترکی وجود ندارد که همگان در مورد آن اتفاق نظر داشته باشند. به عنوان نمونه، لویت^۱ (۱۹۸۵) شفافیت را همان استانداردهای مناسب و مطلوب حسابداری می‌داند که صورت‌های مالی تهیه شده بر اساس آن‌ها رویدادهای مالی را در همان دوره وقوع گزارش می‌کنند. از نظر پونال و شیر^۲ (۱۹۹۹) شفافیت به استانداردهایی اطلاق می‌شود که رویدادها، معاملات، قضاوت‌ها و برآوردهای ساختاری صورت‌های مالی را نمایش می‌دهند. در تعاریفی دیگر، شفافیت در قالب ترکیب ویژگی به هنگام بودن و محافظه کاری تفسیر شده است. ولی در هر صورت شفافیت و افشای کامل و دقیق اطلاعات در کارکرد مطلوب یک بازار کارای سرمایه عوامل کلیدی هستند (پاک مرام و همکاران، ۱۳۹۳).

کارایی، عملکرد و سلامت مالی بانک‌ها

کارایی بیشتر در سه حوزه مهندسی، مدیریت و اقتصاد مطرح است. در حوزه علم مدیریت، علاوه بر نهاده‌ها و سرمایه‌های فیزیکی، نهاده‌ها و سرمایه‌های انسانی نیز در نظر گرفته می‌شوند؛ بنابراین از آنجا که کارایی افراد با توجه به تشویق‌ها و تنبیه‌ها ممکن است توان افراد نیز بیشتر یا کمتر شود، مقدار محاسبه شده برای آن به مرز واحد محدود نمی‌شود (مهرگان، ۱۳۸۶). به طور کلی کارایی، معرف نسبت ستانده به نهاده در مقایسه با یک استاندارد مشخص است که مقدار آن همواره کوچکتر از ۱ است (برهانی، ۱۳۷۷). با توجه به خدماتی بودن بانک‌ها و نیز اهداف محاسباتی، کارایی را می‌توان به این صورت تعریف کرد: نسبت حداقل هزینه ممکن به هزینه تحقق یافته برای ارائه میزان مشخص ستاده در مقایسه با واحدهای مشابه در آن صنعت (شباهنگ و برهانی، ۱۳۷۸). هدف صورت‌های مالی عبارت است از ارائه اطلاعاتی تلخیص و طبقه بندی شده درباره وضعیت مالی، عملکرد مالی و انعطاف پذیری مالی واحد تجاری که برای طیفی گسترده از استفاده کنندگان صورت‌های مالی در اتخاذ تصمیمات

¹ Levitt

² Punal & Schipper

اقتصادی مفید واقع گردد. اتخاذ تصمیمات اقتصادی توسط استفاده کنندگان صورتهای مالی مستلزم ارزیابی توان واحد تجاری جهت ایجاد وجه نقد و زمان و قطعیت ایجاد آن است. این توان در نهایت، تعیین کننده ظرفیت واحد تجاری جهت انجام پرداختهایی از قبیل پرداخت حقوق و مزایا به کارکنان، پرداخت به تامین کنندگان کالا و خدمات، پرداخت مخارج مالی، انجام سرمایه گذاری، باز پرداخت تسهیلات دریافتی و توزیع سود بین صاحبان سرمایه است (تقی نتاج و همکاران، ۱۳۹۷).

ارزیابی توان ایجاد وجه نقد از طریق تمرکز بر وضعیت مالی، عملکرد مالی و جریانهای نقدی واحد تجاری و استفاده از آنها در پیش بینی جریانهای نقدی مورد انتظار و سنجش انعطاف پذیری مالی، تسهیل می گردد. وضعیت مالی یک واحد تجاری در برگیرنده منابع اقتصادی تحت کنترل آن، ساختار مالی آن، میزان نقدینگی و توان بازپرداخت بدهیها و ظرفیت سازگاری آن با تغییرات محیط عملیاتی است. اطلاعات درباره وضعیت مالی در ترازنامه ارایه می شود. عملکرد مالی واحد تجاری در برگیرنده بازده حاصل از منابع تحت کنترل واحد تجاری است. اطلاعات در مورد جریانهای نقدی در صورت جریان وجه نقد ارایه می شود. این اطلاعات از جنبه ای دیگر عملکرد مالی واحد تجاری را از طریق انعکاس مبالغ و منابع اصلی جریانهای ورودی و خروجی وجه نقد به نمایش می گذارد. انعطاف پذیری مالی عبارت از توانایی واحد تجاری مبنی بر اقدام موثر جهت تغییر میزان و زمان جریانهای نقدی آن می باشد به گونه ای که واحد تجاری بتواند در قبال رویدادها و فرصت های غیرمنتظره واکنش نشان دهد. مجموعه صورتهای مالی، اطلاعاتی را که جهت ارزیابی انعطاف پذیری واحد تجاری مفید است منعکس می کند.

بحران های مالی در کشور و ورشکسته شدن برخی از مؤسسات مالی مانند موسسه توسعه و ادغام سایر مؤسساتی که در معرض ورشکستگی قرار گرفته است، موجب شده است که سیاست گذاران بانک مرکزی و نظارت بیرونی بانک تمرکز بیشتری بر سلامت مالی مؤسسات پولی و اعتباری داشته باشند. از نظر تاریخی این اتفاق تقریباً مشابه اتفاقات رخ داده در سایر کشورهای دنیا و سایر بحران های مالی در دهه های ۱۹۹۰ و ۲۰۰۸ است. این رخ دادها باعث شد که دامنه وسیعی از برخی از شاخص های احتیاطی اقتصاد کلان معرفی شوند. عمدتاً این شاخص ها مرتبط با آسیب پذیری سیستم مالی و بازار دارایی ها هستند (حیدری و محمدیان، ۱۳۹۵).

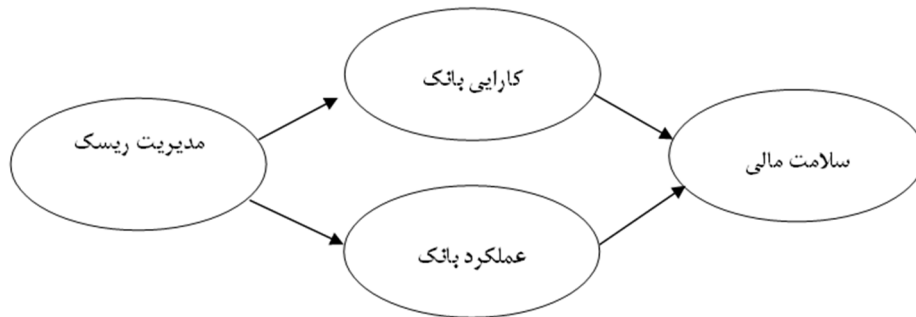
مدیریت راهبردی ریسک، کارایی، عملکرد و سلامت مالی

عملکرد و کارایی رفتاری است که جهت رسیدن به اهداف سازمانی، اندازه‌گیری یا ارزش‌گذاری می‌شود (کورتیس و همکاران، ۲۰۰۴). هدف از اندازه‌گیری کارایی و عملکرد این است که مدیران به درک واضح و روشنی از جنبه‌های مختلف سازمان برسند تا بتوانند تصمیمات هوشمندانه‌تری را اتخاذ نمایند. با اندازه‌گیری کارایی و عملکرد هر سازمان می‌توان در جهت تحقق اهداف سازمان در راستای مأموریت و برنامه‌های استراتژیک پی‌برد و برای حفظ آن و بهبود کارایی و عملکرد سازمان ریزی لازم انجام داد (رحیمی، ۱۳۸۵). ریسک با مفهوم احتمال، محتمل زیان یا عدم اطمینان شناخته می‌شود. مدیریت ریسک فرآیندی است که هدف آن کاهش امکان آثار زیان‌آور یک فعالیت از طریق اقدام آگاهانه برای پیش‌بینی حوادث ناخواسته و برنامه‌ریزی برای اجتناب از آنها می‌باشد (ذاکری و اسلامیان، ۱۳۸۸). هرچاکه آینده ناشناخته باشد، ریسک وجود دارد. از این رو، آینده مطمئن سازمان، وابسته به برنامه‌ریزی و تحلیل‌های صحیح است. لذا زمانی که در مورد مدیریت ریسک بحث می‌شود، هدف از بین بردن ریسک نیست، بلکه شناسایی و تعیین هزینه‌های ناشی از آن می‌باشد (متین‌نفس، ۱۳۸۴).

فرضیه‌ها و مدل مفهومی پژوهش

- با پیروی از رویکرد لو و همکاران (۲۰۱۸)، یی شیائو (۲۰۱۶) و ژانگ و همکاران (۲۰۱۷)، در ردیابی مدل کارایی، عملکرد و سلامت مالی در پژوهش حاضر به صورت مستقیم و غیرمستقیم آزمون شده است. با توجه به آنچه گفته شد، فرضیه‌های پژوهش به صورت زیر تدوین شده‌اند:
- کارایی بانک‌ها برپایه نقش تعاملی تعیین انباره و اشتباهی ریسک بر سلامت مالی تاثیر دارد.
 - کارایی بانک‌ها برپایه نقش تعاملی تدوین و اجرای استراتژی ریسک بر سلامت مالی تاثیر دارد.
 - کارایی بانک‌ها برپایه نقش تعاملی ارزیابی داخلی، برنامه‌ریزی و آزمون بحران بر سلامت مالی تاثیر دارد.
 - کارایی بانک‌ها برپایه نقش تعاملی گزارش‌دهی و شفافیت بر سلامت مالی تاثیر دارد.
 - عملکرد بانک‌ها برپایه نقش تعاملی تعیین انباره و اشتباهی ریسک بر سلامت مالی تاثیر دارد.

- عملکرد بانک ها بر پایه نقش تعاملی تدوین و اجرای استراتژی ریسک بر سلامت مالی تاثیر دارد.
- عملکرد بانک ها بر پایه نقش تعاملی ارزیابی داخلی، برنامه ریزی و آزمون بحران بر سلامت مالی تاثیر دارد.
- عملکرد بانک ها بر پایه نقش تعاملی گزارش دهی و شفافیت بر سلامت مالی تاثیر دارد.

شکل (۲): چارچوب مفهومی پژوهش

۳- روش پژوهش

پژوهش حاضر از روش پرسشنامه آنلاین^۱ و حضوری در مرحله گردآوری اطلاعات و روش مدل سازی معادلات ساختاری^۲ با رویکرد حداقل مربعات جزئی در مرحله استنتاج استفاده شد. در این پژوهش، مدیران کلیه بانک های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، برای نمونه آماری انتخاب شده و مطالعه شدند. به منظور پخش پرسشنامه در بین مدیران ستادی و شعب بانک های مورد مطالعه که سابقه بیش از ۱۰ سال دارند، طی سه ماه به دفتری مرکزی یا شعب آنها مراجعه شد. مراجعات حضوری منتهی به پخش پرسشنامه ۸۲ بانک-شعبه بود که از این تعداد ۳۱ مورد به دلیل عدم کفایت یا صحت داده ها، مردود شناخته شد و تعداد مشاهدات صحیح را به ۵۱ مورد رساند و طی ۱۱۱ پرسشنامه از طریق شبکه های اجتماعی بصورت آنلاین پخش شد و از این تعداد ۱۱ مورد به دلیل عدم کفایت یا صحت داده ها، مردود شناخته شد و تعداد مشاهدات صحیح را به ۱۰۰ مورد رساند و در نهایت مجموعاً نمونه آماری به ۱۵۱ مورد

^۱ Porsline.com

^۲ PLS

ارزیابی نهایی قرار گرفت. در مورد کفایت حجم نمونه در روش مدل سازی معادلات ساختاری نیز باید گفت، برای کسب نتایج معتبر و قابل تعمیم، طبق نظریه چن، مارکولین و نیوستد (۲۰۰۳)، حجم نمونه باید نسبت ۱۰ مورد به ازای هر پارامتر برآورد شده باشد. بنتلر و همکارانش نیز ۵ مورد را به ازای هر پارامتر پیشنهاد کرده اند (هیر، بلک و باین، به نقل از بنتلر و چو، ۲۰۰۶)؛ بنابراین با توجه به مدل ساختاری این پژوهش، مشاهدات موجود (۱۵۱ مورد) به لحاظ آماری کفایت می کند.

در این مطالعه، متغیر مستقل برونزای مدیریت ریسک بوده که از طریق متغیرهای مستقل درون زای: تعیین انباره و اشتباهی ریسک، تدوین و اجرای استراتژی ریسک، ارزیابی داخلی، برنامه ریزی و آزمون بحران و گزارش دهی و شفافیت اندازه گیری می شود. متغیرهای مکنون درونزا شامل کارایی و عملکرد بانک ها بوده که به روش پرسشنامه استاندارد شده سنجیده شده است. سوالات این پرسشنامه برگرفته از پرسشنامه استاندارد شده شیائو (۲۰۱۶) و ژانگ و همکاران (۲۰۱۷) است. به علاوه، برای توسعه و بومی سازی ابزار پژوهش متناسب با محیط کشور و تائید روایی آن، از نظر استادان دانشگاه و خبرگان بانکی کشور بهره برده شد. جدول (۱) اطلاعات مربوط به متغیرهای پژوهش را نشان می دهد.

جدول (۲): متغیرهای مدل پژوهش

ردیف	نام متغیر	نقش	نوع	ساختار
۱	مدیریت ریسک	مستقل	ادراکی	انعکاسی
۱-۱	تعیین انباره و اشتباهی ریسک			
۲-۱	تدوین و اجرای استراتژی ریسک			
۳-۱	ارزیابی داخلی، برنامه ریزی و آزمون بحران			
۴-۱	گزارش دهی و شفافیت			
۲	کارایی بانک	وابسته/مستقل	ادراکی	انعکاسی
۳	عملکرد بانک			
۴	سلامت مالی بانک	وابسته	ادراکی	انعکاسی

۴- تحلیل تجربی

در جدول ۳، اطلاعات جمعیت شناختی مربوط به نمونه آماری ارائه شده است. حدود ۵۲ درصد پاسخ دهندگان، در دفاتر مرکزی فعالیت داشتند. همچنین سطح تحصیلات ۶۸ درصد از

پاسخ دهندگان کارشناسی ارشد بوده و شایان ذکر است که این دسته از افراد، مشارکت بهتری از حیث قبول پاسخ به پرسشنامه و کیفیت پاسخگویی داشته اند.

جدول (۳): اطلاعات جمعیت شناختی پاسخ دهندگان

متغیر	گروه	فراوانی	درصد
جنسیت	مرد	۱۳۷	۹۱
	زن	۱۴	۹
سن (سال)	کمتر از ۳۰	۱۰	۷
	۳۱ تا ۴۰	۶۶	۴۴
	۴۱ تا ۵۰	۵۴	۳۶
سطوح تحصیلات	کارشناسی و پایین تر	۴۴	۲۹
	کارشناسی ارشد	۱۰۳	۶۸
	دکتری	۴	۳
فعالیت	دفتر مرکزی	۷۸	۵۲
	شعب	۷۳	۴۸

برای آزمون فرضیه ها به روش مدل سازی معادلات ساختاری، از نسخه ۳.۲.۷ نرم افزار آماری SMART-PLS استفاده شد. زمانی که حجم مشاهدات اندک است یا توزیع نرمالی ندارد، ترجیح بر بکارگیری نرم افزارهایی نظیر SMART-PLS است (داوری و رضازاده، ۱۳۹۲). در مدل پژوهش، متغیرهای پژوهش به صورت سازه های انعکاسی سطح بالاتر، مدل سازی گردید. مراحل کار و روش های استفاده شده مطابق جدول ۴ است.

جدول (۴): خلاصه مراحل تحلیل داده ها

پایایی	پایایی شاخص ها	
	آلفای کرونباخ	بررسی تک بعدی بودن
ارزیابی مدل بیرونی	روایی همگرا ((AVE و تشخیصی	
	معیار فرنل و لاکر	روایی افتراقی
	بررسی اعتبار اشتراک	همبستگی سازه ها و همخطی چندگانه ((VIF
ارزیابی مدل درونی	برآورد ضریب مسیر	
	ضریب تعیین ((R ² متغیرهای پنهان درون زای	

ارتباط پیش بین	بررسی شاخص‌های کیفیت مدل
وارسی اعتبار اشتراکی	
وارسی اعتبار حشو	
معیار نیکویی برازش ((GOF و ریشه مجذور میانگین باقیمانده ((SRMR	آزمون فرضیه‌ها
بررسی ضرایب معناداری Z مربوط به هر یک از فرضیه‌ها	

به منظور ارزیابی مدل اندازه‌گیری (مدل بیرونی)، پایایی و روایی سازه‌ها و شاخص‌ها ارزیابی می‌شود. آلفای کرونباخ و پایی مرکب برای هر یک از سازه‌های مدل بیشتر از ۰/۶ بدست آمد. همچنین تمام شاخص‌ها از پایایی لازم برخوردار بودند. به منظور بررسی روایی سازه‌های مدل، از روایی همگرا و روایی تشخیصی استفاده شد. معیار متوسط واریانس استخراج شده برای ارزیابی روایی همگرای تمام سازه‌های مدل، بیشتر از ۰/۵ است و با توجه به اینکه جذر میانگین واریانس استخراج شده در قطر ماتریس بیشتر از همبستگی یا سازه با سازه‌های دیگر است، بنابراین این ملاک نیز از حد قابل قبولی برخوردار است؛ بنابراین کیفیت سازه‌های مدل از روایی مناسبی برخوردار هستند. به منظور ارزیابی مدل ساختاری (مدل درونی)، ابتدا معناداری بارهای عاملی با استفاده از روش بوت استراپ برای به دست آوردن مقادیر t بررسی می‌شود. نتایج معناداری مسیرها در جدول ۵ مشاهده می‌شود.

جدول (۵): بررسی روابط بین سازه‌های پژوهش و معناداری آنها

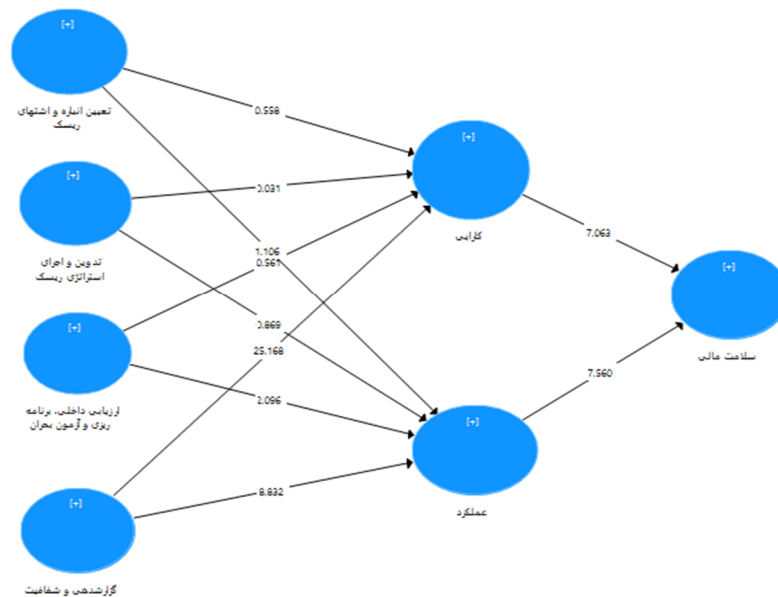
تفسیر	سطح معناداری*	انحراف معیار	ضریب مسیر	مسیر
عدم تأیید	۰/۵۳۵	۰/۱۰۷	۰/۰۵۷	سلامت مالی → کارایی بانک → تعیین انبار و اشتهای ریسک
عدم تأیید	۰/۰۳۰	۰/۱۳۴	۰/۰۰۴	سلامت مالی → کارایی بانک → تدوین و اجرای استراتژی ریسک
عدم تأیید	۰/۵۲۶	۰/۰۷۰	۰/۰۵۳	سلامت مالی → کارایی بانک → ارزیابی داخلی، برنامه ریزی و آزمون بحران
تأیید	۶/۸۳۵	۰/۰۶۹	۰/۳۹۲	سلامت مالی → کارایی بانک → گزارش دهی و شفافیت
عدم تأیید	۱/۰۹۱	۰/۲۵۰	۰/۲۷۳	سلامت مالی → عملکرد بانک → تعیین انبار و اشتهای ریسک
عدم تأیید	۰/۹۰۲	۰/۳۲۸	۰/۲۹۶	سلامت مالی → عملکرد بانک → تدوین و اجرای استراتژی ریسک

تأیید	۲/۱۶۴	۰/۲۰۹	۰/۴۵۲	سلامت مالی → عملکرد بانک → ارزیابی داخلی، برنامه ریزی و آزمون بحران
تأیید	۵/۵۶۸	۰/۰۷۰	۰/۴۷۱	سلامت مالی → عملکرد بانک → گزارش دهی و شفافیت

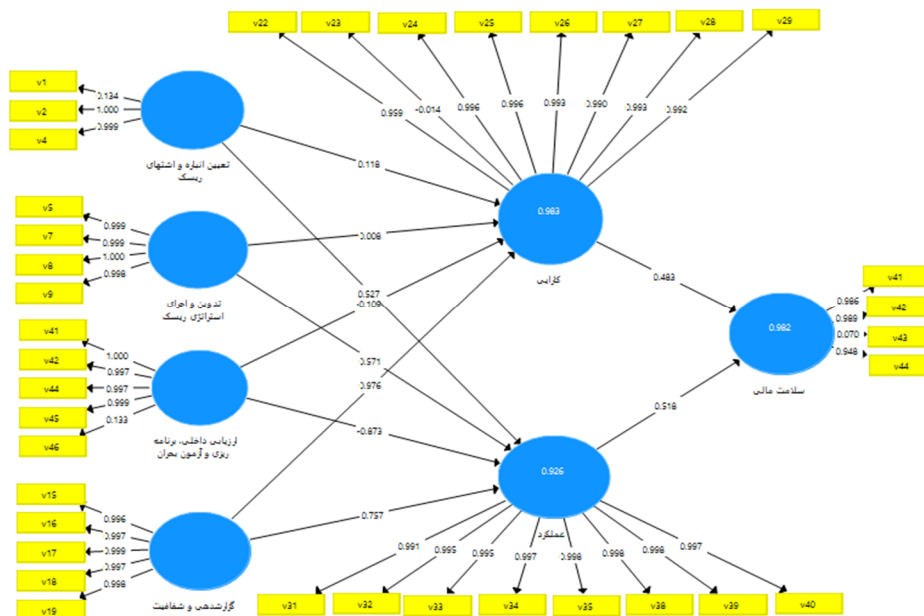
*Sig>95%

همانطور که در جدول ۵ مشاهده می شود؛ مسیر تعیین انباره و اشتباهی ریسک بر تعامل بین کارایی بانک و سلامت مالی معنادار نبوده $t=0/535 < 1/96$ ، از این رو فرضیه اول رد می شود. مسیر تدوین و اجرای استراتژی ریسک بر تعامل بین کارایی بانک و سلامت مالی معنادار نبوده $t=0/030 < 1/96$ ، از این رو فرضیه دوم رد می شود. مسیر ارزیابی داخلی، برنامه ریزی و آزمون بحران بر تعامل بین کارایی بانک و سلامت مالی معنادار نبوده $t=0/526 < 1/96$ ، از این رو فرضیه سوم رد می شود. مسیر گزارش دهی و شفافیت بر تعامل بین کارایی بانک و سلامت مالی معنادار بوده $t=6/835 > 1/96$ ، از این رو فرضیه چهارم تأیید می شود. مسیر تعیین انباره و اشتباهی ریسک بر تعامل بین عملکرد بانک و سلامت مالی معنادار نبوده $t=0/1091 < 1/96$ ، از این رو فرضیه پنجم رد می شود. مسیر تدوین و اجرای استراتژی ریسک بر تعامل بین عملکرد بانک و سلامت مالی معنادار نبوده $t=0/902 < 1/96$ ، از این رو فرضیه ششم رد می شود. مسیر ارزیابی داخلی، برنامه ریزی و آزمون بحران بر تعامل بین عملکرد بانک و سلامت مالی معنادار نبوده $t=2/164 > 1/96$ ، از این رو فرضیه هفتم تأیید می شود. مسیر گزارش دهی و شفافیت بر تعامل بین عملکرد بانک و سلامت مالی معنادار بوده $t=5/568 > 1/96$ ، از این رو فرضیه هشتم تأیید می شود.

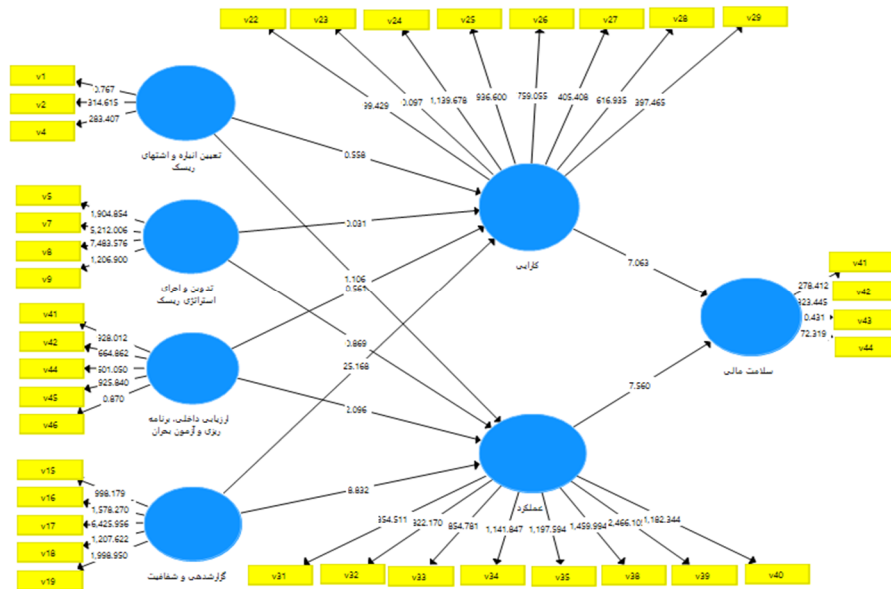
در مدل های اندازه گیری و ساختاری مورد بررسی، برای اندازه گیری برازش مدل بیرونی از میانگین اشتراک و برای برازندگی مدل ساختاری از ضریب تعیین R^2 استفاده می شود. مقدار میانگین اشتراک نشان دهنده درصدی از تغییرات شاخص ها است که بوسیله سازه متناظر توجیه می شود و پژوهگران سطح قابل قبول برای اشتراک آماری را بیشتر از ۰/۵ ذکر کرده اند (لی و همکاران، ۲۰۰۸). با توجه به مقادیر R^2 که نشان دهنده توانایی مدل در توصیف سازه است، مدل ارائه شده برازش مناسبی دارد. همچنین برازندگی مدل، برابر ۰/۸۳ محاسبه شد که گویای برازندگی مناسب آن است. در ادامه مدل اصلاح شده به صورت شکل ۳ خواهد بود:

شکل (۳): مدل ساختاری به همراه آماره های t

شکل (۴): نتایج آزمون t مدل اصلاح شده

شکل (۵): ضرایب ساختاری مدل اصلاح شده

۵- نتیجه گیری و پیشنهادات

پژوهش حاضر، از اولین پژوهش‌های انجام شده در حوزه کارایی و عملکرد و سلامت مالی بانک‌ها در کشور است که با هدف بررسی تاثیر ابعاد مدیریت ریسک بر تعامل بین کارایی، عملکرد و سلامت مالی بانک‌ها اجرا شد. با پیروی از پژوهش‌های لو و همکاران (۲۰۱۸)، مرزی و همکاران (۲۰۱۸)، بیتار و همکاران (۲۰۱۸)، ژانگ و همکاران (۲۰۱۸)، دانگ و همکاران (۲۰۱۷) و بیانیه سوم بال (۲۰۱۴)، مدیریت ریسک به عنوان متغیر مستقل، متشکل از سازه‌های تعیین انباره و اشتباهات ریسک، تدوین و اجرای استراتژی ریسک، ارزیابی داخلی، برنامه‌ریزی و آزمون بحران و گزارش‌دهی و شفافیت تعریف شد. کارایی و عملکرد بانک‌ها به عنوان لایه متأثر از مدیریت ریسک شکل گرفت و در نهایت سلامت مالی بانک‌ها به عنوان متغیر مکنون در مدل وارد شد.

در پژوهش حاضر، به منظور تبیین و درک بهتر سازوکار اثرگذاری ابعاد مدیریت ریسک بر کارایی، عملکرد و سلامت مالی بانک‌ها، فرضیه‌های تدوین شده آزمون شدند. فرضیه نخست پژوهش، ناظر بر تاثیر تعیین انباره و اشتباهات ریسک بر تعامل بین کارایی و سلامت مالی بانک بود که رد این فرضیه، هم‌راستا با یافته‌های لو و همکاران (۲۰۱۸) مرزی و همکاران (۲۰۱۸)، بیتار و

همکاران (۲۰۱۸) نبود. فرضیه دوم و سوم پژوهش مبنی بر تاثیر تدوین و اجرای استراتژی ریسک و ارزیابی داخلی، برنامه ریزی و ریسک بر تعامل بین کارایی و سلامت مالی بانک که رد شده و همسو با یافته های لو و همکاران (۲۰۱۸)، بیتار و همکاران (۲۰۱۸)، ژانگ و همکاران (۲۰۱۸)، دانگ و همکاران (۲۰۱۷) نمی باشد. فرضیه چهارم پژوهش مبنی بر تاثیر گزاره‌دهی و شفافیت بر تعامل بین کارایی سلامت مالی بانک که تائید شده و با یافته های لو و همکاران (۲۰۱۸) مطابقت دارد. فرضیه پنجم و ششم پژوهش مبنی بر تاثیر تعیین انباره و اشتباهی ریسک و تدوین و اجرای استراتژی ریسک بر تعامل بین کارایی و سلامت مالی بانک که رد شده و با یافته های لو و همکاران (۲۰۱۸) مطابقت ندارد. در نهایت فرضیه هفتم و هشتم مبنی بر تاثیر ارزیابی داخلی، برنامه ریزی و ریسک و گزارش دهی و شفافیت بر تعامل بین کارایی و سلامت مالی بانک تائید شده و با یافته های لو و همکاران (۲۰۱۸) همسو می باشد.

جدول (۶): خلاصه نتایج فرضیه های تحقیق

نتیجه	فرضیه
عدم تائید	۱ کارایی بانک ها برپایه نقش تعاملی تعیین انباره و اشتباهی ریسک بر سلامت مالی تاثیر دارد.
عدم تائید	۲ کارایی بانک ها برپایه نقش تعاملی تدوین و اجرای استراتژی ریسک بر سلامت مالی تاثیر دارد.
عدم تائید	۳ کارایی بانک ها برپایه نقش تعاملی ارزیابی داخلی، برنامه ریزی و آزمون بحران بر سلامت مالی تاثیر دارد.
تائید	۴ کارایی بانک ها برپایه نقش تعاملی گزارش دهی و شفافیت بر سلامت مالی تاثیر دارد.
عدم تائید	۵ عملکرد بانک ها برپایه نقش تعاملی تعیین انباره و اشتباهی ریسک بر سلامت مالی تاثیر دارد.
عدم تائید	۶ عملکرد بانک ها برپایه نقش تعاملی تدوین و اجرای استراتژی ریسک بر سلامت مالی تاثیر دارد.
تائید	۷ عملکرد بانک ها برپایه نقش تعاملی ارزیابی داخلی، برنامه ریزی و آزمون بحران بر سلامت مالی تاثیر دارد.
تائید	۸ عملکرد بانک ها برپایه نقش تعاملی گزارش دهی و شفافیت بر سلامت مالی تاثیر دارد.

پیشنادهای مبتنی بر نتایج حاصل از آزمون فرضیه های تحقیق

یافته‌های پژوهش گویای آن است که گزارش‌دهی و شفافیت موجب افزایش کارایی و عملکرد بانک‌ها و در نهایت تعامل این دو موجب افزایش سلامت مالی بانک ها می‌شود.

همچنین ارزیابی داخلی، برنامه ریزی و آزمون بحران و شفافیت و گزارش‌دهی از یک سو موجب افزایش عملکرد مطلوب بانک و از سویی دیگر موجب افزایش سلامت مالی بانک‌ها می‌شود. طبق نتایج حاصل از آزمون فرضیه چهارم، کارایی بانک‌ها تحت تأثیر سازه چهارم مدیریت ریسک (شفافیت و گزارش‌دهی) و تعامل این دو موجب افزایش سلامت مالی بانک‌ها می‌گردد. به عبارتی، می‌توان سازه شفافیت و گزارش‌دهی و تعامل آن با کارایی را عامل فزاینده سلامت مالی بانک‌ها دانست. همچنین، طبق نتایج حاصل از آزمون فرضیه هشتم، عملکرد مالی بانک‌ها تحت تأثیر سازه چهارم مدیریت ریسک (شفافیت و گزارش‌دهی) و تعامل این دو موجب افزایش سلامت مالی بانک‌ها می‌گردد. لذا به سپرده‌گذاران، سرمایه‌گذاران بالفعل، بالقوه و سایر ذینفعان پیشنهاد می‌شود که توجه بیشتری به بحث شفافیت و گزارش‌دهی بانک‌ها داشته باشند و آن را در مدل‌های تصمیم‌گیری خود لحاظ نمایند زیرا این سازه موجب افزایش کارایی و عملکرد و سلامت مالی بانک‌ها و همچنین می‌تواند مبنایی برای تصمیم‌گیری آن‌ها در سرمایه‌گذاری باشد. با توجه به نتایج این فرضیه، می‌توان چنین استنباط نمود بانک‌هایی که از شفافیت و گزارش‌دهی قوی برخوردارند، دارای کارایی و عملکرد قوی می‌باشند. طبق نتایج حاصل از آزمون فرضیه هفتم، عملکرد بانک‌ها تحت تأثیر سازه سوم مدیریت ریسک (ارزیابی داخلی، برنامه ریزی و آزمون بحران) و تعامل این دو موجب افزایش سلامت مالی بانک‌ها می‌گردد. به عبارتی، می‌توان سازه‌های ارزیابی داخلی، برنامه‌ریزی و آزمون بحران و تعامل آن با کارایی را عامل فزاینده سلامت مالی بانک‌ها دانست. از این رو به سپرده‌گذاران، سرمایه‌گذاران بالفعل، بالقوه و سایر ذینفعان پیشنهاد می‌شود که توجه بیشتری به بحث ارزیابی داخلی، برنامه‌ریزی و آزمون بحران بانک‌ها داشته باشند و آن را در مدل‌های تصمیم‌گیری خود لحاظ نمایند زیرا این سازه‌ها موجب بهینه‌سازی عملکرد و سلامت مالی بانک‌ها و همچنین می‌تواند مبنایی برای تصمیم‌گیری آن‌ها در سرمایه‌گذاری باشد.

منابع

- بولو، قاسم؛ مهام کیهان و گودرزی، اسماعیل (۱۳۸۹)، «تغییر حسابرس مستقل و شفافیت اطلاعاتی شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران»، دانش حسابداری، سال اول، ۱، ۱۱۱-۱۳۵.
- پاک‌مرام، عسگر؛ رشیدیان، مینا و بیک زاد، جعفر (۱۳۹۳)، «رابطه بین مالکیت دولتی و محافظه‌کاری شرطی حسابداری در شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران»، پژوهش حسابداری، ۱۴، ۸۸-۹۴.
- تقوی، مهدی؛ احمدیان، اعظم و کیانوند، مهران (۱۳۹۲)، «بررسی تحلیلی بر تاثیر حاکمیت شرکتی بر ثبات سیستم بانکی کشورهای در حال توسعه با تأکید بر شاخص مالکیت بانک‌ها»، دانش مالی تحلیل اوراق بهادار، ۱۹، ۴۵-۶۶.
- تقی نتاج، غلامحسین؛ بحری، جمال و قادری، قدرت (۱۳۹۷)، «تأثیر کیفیت حاکمیت شرکتی بر عملکرد بانکها با نقطه تعدیل کنندگی کیفیت افشاء»، فصلنامه مطالعات مالی و بانکداری اسلامی، ۴(۸)، ۱۵۱-۱۲۷.
- توحیدی نیا، ابوالقاسم و نصیری، محمد (۱۳۹۷)، «ضرورت یا عدم ضرورت پابندی به الزامات کفایت سرمایه در بانکداری بدون ربا»، راهبرد توسعه، ۵۵.۱۸۷-۲۱۸.
- حیدری، محمدسعید؛ ابراهیمی، سیدبابک؛ محبی، نگین (۱۳۹۶)، «مدل سازی ریسک اعتباری سبد تسهیلات اعتباری بانک با استفاده از مدل سازی اکچوئری (مطالعه موردی: بانک رفاه)»، دانش مالی تحلیل اوراق بهادار (مطالعات مالی)، ۳۴، ۷۱-۵۵.
- خشنود، زهرا و اسفندیاری، مرضیه (۱۳۹۳)، «وام دهی بانکی و کفایت سرمایه: مقایسه بانک‌های دولتی و خصوصی در ایران»، پژوهش‌های پولی-بانکی، ۲۰، ۲۱۱-۲۳۵.
- داوری، علی و رضازاده، آرش (۱۳۹۳)، مدل سازی معادلات ساختاری با نرم افزار PLS، چاپ دوم، تهران، انتشارات جهاد دانشگاهی.
- رحیمیان، نظام‌الدین؛ محمدی. حمید و صالحی راد، معصومه (۱۳۹۲)، «نقش سازوکارهای حاکمیت شرکتی در عملکرد بانک‌ها»، بررسی‌های حسابداری، ۱(۱)، ۹۷-۱۱۹.
- شاهچرا، مهشید (۱۳۹۶)، «تغییرات در مقررات کمیته بال»، تازه‌های اقتصاد، ۱۲۹.
- شباهنگ، رضا و برهانی، حمید (۱۳۷۸)، «سنجش کارایی در بانک‌های تجاری ایران و

- ارتباط آن با ابعاد سازمانی و مالی». فصلنامه آینده‌پژوهی مدیریت، (۲) ۱۰، ۶۴-۴۹.
- صفتی، فرید؛ ترابی، تقی؛ هژبر کیانی، کامبیز (۱۳۹۶)، بررسی تغییرات کارایی مقیاس اقتصادی در بانکهای دولتی و خصوصی با استفاده از روش تابع تولید مرزی تصادفی، فصلنامه دانش مالی تحلیل اوراق بهادار (مطالعات مالی)، ۳۵، ۱۹-۳۳.
- مفاهیم نظری گزارشگری مالی بندهای ۱-۶ تا ۱-۱۲.
- مهدوی، غلامحسین؛ علیزاده طلا تپه، وحید (۱۳۹۴)، «بررسی رابطه‌ی بین حاکمیت شرکتی و سطح افشای داوطلبانه در شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران»، پیشرفت‌های حسابداری، ۷(۱)، ۲۰۳-۲۳۰.
- مهرگان، محمدرضا؛ شاهبندرزاده، حمید (۱۳۸۴)، «ارائه روشی برای ارزیابی عملکرد شعب بانک با استفاده از تکنیک تصمیم‌گیری چندشاخصه»، فصلنامه تحقیقات مالی، ۲۰، ۱۲۴-۱۰۷.
- همتی، حسن؛ کاظمی، حسین و رستمی، زینب (۱۳۹۲)، «تأثیر سازوکارهای نظام راهبردی شرکتی بر عملکرد مالی و شفافیت اطلاعاتی»، فصلنامه سیستم اطلاعاتی مدیریت، ۲(۲)، ۱۲۳-۱۴۸.

Alshammari, A. A. (2020). The Impact of Human Resource Management Practices, Organizational Learning, Organizational Culture and Knowledge Management Capabilities on Organizational Performance in Saudi Organizations: A Conceptual Framework. *Revista Argentina de Clínica Psicológica*, 29(4), 714.

Adams.B. A.Kenneth. C, Perry. T, (2009), Earnings management and initial public offerings: The case of the depository industry, *journal of Banking & finance*, 33, 2363- 2372.

Adrian.Blundell-wignall and Paul Atkinson Thinking beyond basel III: Necessary Solutions for capital and liquidity, *OECD journal: Financial market trends volume 2010*.

Almazari, A.A. (2014). Financial Performance Analysis of the Jordanian Arab Bank by Using the DuPont System of Financial Analysis, *International Journal of Economics and Finance*, 4(4):86-94.

Almumani, M.A. (2013). Impact of Managerial Factors on Commercial Bank Profitability: Empirical Evidence from Jordan, *International Journal of Academic Research in Accounting, Finance and Management Sciences*, 3(3): 298-310.

Basel III , A Risk Management Perspective May 5 , 2010.

Cohen, D. A, Dey, T. Lys, (2008), Real and accrual-based Earnings Management in the pre-and post- Sarbanes-Oxley periods. *The Accounting Review*, 83 (3): pp. 757-787 .

Karen ,L (2005). *Defining Risk and Credit Risk Management* .

Laksmana, I. Yang. Y, (2014), Product market competition and earnings management: Evidence from discretionary accruals and real activity manipulation, *Advances in Accounting, incorporating Advances in International Accounting*, 1-12.

Lee, J., Park, S. Y., Baek, I. & Lee, C. S. (2008). The impact of the brand management system on brand performance in B-B and B-C environments. *Industrial marketing management*. 855-848,(7)37.

Li ang, L. W., Cheng, C. P., & Lin, Y. P. (2015). A Study of the Relationship between Bank Survival and Cost Efficiency. *Journal of Finance*, 3(2), pp. 35-47 .

Lin, H. F. (2007). Predicting consumer intentions to shop online: An empirical test of competing theories. *Electronic Commerce Research and Applications*, No. 6, pp. 433-442.

Liu x. Systemic Risk of Commercial Bank: A markov – Switching Quantile Auto regression Approach. *Journal of Finance*. May 4. 2014.

Liu, M. and Wysocki, P, (2007), Cross-sectional determinants of information quality proxies and cost of capital measures, Working paper, Pennsylvania State University.

Lu. Ying, Gan. Christopher, Hu. Baiding, Toh. Moau & Cohen. D, (2018), Bank efficiency in New Zealand: a stochastic frontier approach, *NEW ZEALAND ECONOMIC PAPERS*, <https://doi.org/10.1080/00779954>.

Mahmood, T(2000). Survival of Newly Founded Businesses: A Log-Logistic Model Approach. *Small Business Economics*, 14(3), pp. 223-237.

Mohammad Bitar, Kuntara Pukthuanthong and Thomas Walker(2018), The effect of capital ratios on the risk, efficiency and profitability of banks: Evidence from OECD countries, *journal of international financial markets institutions and money* . volum53, pages 227-262

Mongi Lassoued, (2018) "Corporate governance and financial stability in Islamic banking", *Managerial Finance*, <https://doi.org/10.1108/MF-12-2016-0370>

Pouraghajan.A, Yadollahzadeh.N, Emamgholipour.M, Mansourian.E, (2013), the Effect of Audit Quality on Earnings Management: Evidence from Iran, *International Journal of Basic Sciences & Applied Research*, 2 (4), 399-404 .

Theoretical Concepts of Financial Reporting, Clauses 1-6 to 1-12, (In

Persian.(

Yong Tana and Christos Floro (2013), risk, capital and efficiency in Chinese banking Int. Fin. Markets, Inst. and Money 26 - 78– 393

Yun J.)2014(, measuring Systemic risk in the Korean banking sector. Journal of Pacific finance, 27, 94-114 .

Zhang, J., Zhang, Y., Song, J., & Cheng, L. (2018). Evaluating relative merits of four baseflow separation methods in Eastern Australia. Journal of hydrology, 549, 252-263

Zins, Alexandra & Weill, Laurent(2017), Islamic banking and risk: the impact of basel,2 Pacific-Basin Financial Journal.

